

Ákos, református templom

2015. február 12. 09:57

A román kori művészet büszkesége Szatmár megyében

Az Ákos nemzetség hajdani birtokközpontjában áll, az erdélyi Szatmár megye egyik legrégebbi temploma, a változatos történetű ákosi református templom. Az impozáns román kori műemlék festett népi motívumaival a térség legértékesebb építészeti épületegyüttese. A hagyomány úgy tartja falait lehetetlen bevakolni - vöröslő téglafalai monumentális hatást kölcsönöznek a monostortemplomnak.

A templom története

Ősi személynevünk, Ákos jelentése fehér sólyom. A **Szatmárnémetitől 41 km-re**, a Kraszna jobb partján elterülő település egykori monostora révén **Ákosmonostorként szerepelt a múltban**. Az eredetileg a **Szent Benedek rendhez** tartozó templom a **XII. században épült**, alapja a Beszterce közelében található harinai temploméhoz hasonlatos. A kezdetekben az épület és környéke elsősorban az **Ákos nemzetség** temetkezési helyszínéül szolgált. Magas tornyai a birtokló nemzetség magas rangjáról is tanúskodnak. Bár pontos adat nem áll rendelkezésre, de bizonyos, hogy a helyi közösség **elsőként lett reformátussá**. Az Ákos nemzetség egészen a XV. századig a Közép-Szolnok vármegyei birtokos, **Ákosmonostor** ekkor már mezővárosi rangra emelkedett. Az utód nélkül múltba vesző familia kezéből kisbirtokosok tulajdonává lett. **A templom nehéz idők tanúja** az elkövetkező évszázadokban, 1642-es kiégése után hiába újjítják fel, a török ismét lángokba borítja. Földrengés és tűzvész sújtja állandóan, hosszú évtizedekig tető híján a szabad ég alatt tartják istentiszteleteit. 1896-1902 között **Schulek Frigyes** (a budai Mátyás-templom átépítője) vezetésével restaurálják. Ekkor az eredeti román stílusnak nem megfelelő barokkos tetőt kicserélték, a nyugati bejárat timpanonos előcsarnoka is ekkor készült, lombard kapuzati stílusban, így lett az épület egységes stílusú. **1953-ban műemlékké nyilvánítja** a román állam. **A templom látogatása**

Ákos református temploma a **középkori Magyarország familiáris alapítású monostorainak igen korai mintapéldája**, csupaszon álló vörös falai és két tornya monumentalitást sugározva uralkodik környezetén. A templom anyaga javarészt **tégla**, a kapuk bélletei, a pillérek párkányai és az oltárfülkék kerete faragott kő (ornamentális díszítés nélkül). A hagyomány szerint a templom falait lehetetlen bevakolni. Az évszázadok alatt többször is bevakolták, de a vakolat lehullott, a téglafalak visszanyerték eredeti szépségüket.

A templom bazilikális háromhajós teste kereszthajó nélküli. A templom nyugati részén toronypár magasodik. A templom díszítése a református templomokra jellemzően, meglehetősen visszafogott, nyugodt méltóságot árasztó. A templom **berendezése a XVIII. században készült**, festett padjai népies motívumokkal díszítettek. Szép a XX. század eleji **orgonája**, melyet teljesen felújítottak a közelmúltban, valamint említésre méltó még 1742-ben és 1924-ben öntött **két harangja**.

Ákos turisztikai látványosságai közé tartozik még **közkedvelt termálfürdője is** **Gyakorlati tudnivalók**

Megközelítés

Ákos (Acâº) Szatmárnémetitől (Satu Mare) 41 kilométerre délre a 19A jelzésű úton érünk Ákosba. A falu központjába érve Mihăileni felé térünk le jobbra, a templom az út jobb oldalán még 100 méterre van. **Nyitva tartás:** a templom megtekintését a 235-ös számú házban lakó lelkesztől kérhetjük, magyarul beszél. **Telefon:** 0040-261/871-043

<http://kirandulastippek.hu/news/article/akos-reformatus-templom>